

BULETIN INFORMATIV
AL CONGRESULUI AUTORITĂȚILOR LOCALE
DIN MOLDOVA // E-NEWSLETTER | NR. 1 (2024)

SECRETARUL GENERAL AL CALRCE, MATHIEU MORI: „CALM ESTE PRINCIPALUL NOSTRU PARTENER DE ÎNCREDERE, IAR COMUNITĂȚILE LOCALE RĂMÂN PRINCIPALII PILONI DE DEZVOLTARE AI STATULUI”

Secretarul General al Congresului Autorităților Locale și Regionale al Consiliului European (CALRCE), Mathieu Mori, a avut la 6 martie o întâlnire cu reprezentanții Congresului Autorităților Locale din Moldova (CALM).

Președinta CALM, Tatiana Badan, a mulțumit pentru susținerea pe care o acordă CALRCE asociației autorităților locale din R. Moldova încă de la fondarea acesteia (2010) și pentru parteneriatul eficient dintre cele două instituții.

Tatiana Badan a vorbit despre activitatea CALM și rezultatele obținute conform prevederilor Cartei Europene a autonomiei locale.

Secretarul General al CALRCE a subliniat faptul că Congresul Autorităților Locale din Moldova este principalul partener de încredere al Congresului Autorităților Locale și Regionale al Consiliului European, iar comunitățile locale rămân principalii piloni de dezvoltare ai Republicii Moldova. „Noi suntem activi pentru că Dvs. ne motivați să fim așa”, le-a spus Mathieu Mori reprezentanților CALM. Potrivit secretarului general, se observă o atmosferă pentru schimbare și pe parcursul ultimilor ani se înregistrează anumite progrese în domeniul APL. „Dar este important ca acest progres să continue să fie atins, în special în ceea ce privește guvernarea locală.”

[Vezi mai mult >>>](#)

FEMEILE DIN ADMINISTRAȚIA PUBLICĂ LOCALĂ ÎN VIZIUNEA BĂRBAȚILOR PRIMARI!

De Ziua Internațională a Femeii am întrebat bărbații, dar nu am neglijat nici femeile, cum explică faptul că în ultima perioadă de timp tot mai multe femei sunt în funcții de conducere în Republica Moldova, care este diferența dintre o femeie primară și un bărbat primar, în ce măsură reușesc femeile din comunitățile noastre să iasă în față și dacă și-ar dori bărbații primari ca soțiile lor să fie alese locale. Toate aceste răspunsuri le aflăm în cadrul emisiunii „La Înălțime cu CALM”. Protagonistii ediției sunt primarul municipiului Ungheni, Vitalie Vrabie; primara orașului Drochia, Nina Cereteu; primarul orașului Cimișlia, Sergiu Andronachi; primarul orașului Leova, Alexandru Bujorean; primara de Budești, municipiul Chișinău, Nina Costiuc; primara de Hârbovăț, Anenii Noi, Rodica Croitoru; primara de Zubrești, Strășeni, Maria Manoli; primarul de Taraclia, Căușeni, Vladimir Cucereavii; primarul de Gangura, Ialoveni, Marcel Bobeica; primarul orașului Florești, Iurie Gangan; primarul de Colibași, Cahul, Ion Dolganiuc; primarul de Meșeni, Rezina, Efim Mardari.

[Emisiunea poate fi accesată aici >>>](#)

VIOREL FURDUI: „DACĂ INTEGRAREA EUROPEANĂ ESTE UN OBIECTIV COMUN, GUVERNAREA LOCALĂ TREBUIE SĂ PARTICIPE ȘI SĂ SE REGĂSEASCĂ ÎN PROCESUL DE NEGOCIERE”

Prezent la ședința Guvernului, directorul executiv al CALM, Viorel Furdui, a vorbit despre faptul că în acest proces de aderare a R. Moldova lipsește cealaltă parte a guvernării – cea locală.

„Noi toți spunem că integrarea europeană este un obiectiv comun, administrațiile locale și cele centrale, însă, aici este vorba doar despre reprezentarea administrației centrale. Cred că trebuie să găsim o formulă în care să se regăsească și administrația publică locală. Mi se pare că

dăm un semnal nu prea pozitiv societății, reiese că integrarea europeană e doar chestia Guvernului, dar asta nu-i așa. Noi tot contribuim la tot acest proces”, a declarat Viorel Furdui.

Directorul executiv al CALM a amintit că toate lucrurile bune care s-au întâmplat în domeniul administrației locale și, în general, la nivelul administrației publice au fost datorită participării și auzirii la momentul potrivit a APL. „Credem că și pe această platformă administrația publică locală trebuie să se poată expune, nu doar la nivel strict tehnic. Printre cei 14 reprezentanți ai administrației centrale nu se regăsește nici un reprezentant al administrației publice locale. Nu cerem paritate, dar măcar o voce să poată fi auzită la momentul potrivit, pentru că politicile și IQ-ul pe care le vom negocia, vor trebuie să fie implementat inclusiv de către APL.”

Cabinetul de miniștri a aprobat mecanismul de coordonare a procesului de aderarea a Republicii Moldova la Uniunea Europeană, precum și modul de organizare și funcționare a echipei de negocieri. Mai exact, vor fi 33 de grupuri de lucru care se vor asigura de implementarea reformelor pe toate domeniile în acest proces.

[Materialul video poate fi accesat aici >>>](#)

ASIGURAREA INCLUZIUNII ÎN PROCESELE DEMOCRATICE – O REALITATE ÎN MAI MULTE LOCALITĂȚI DIN R. MOLDOVA

32 de localități din cele 32 de raioane ale R. Moldova au elaborat planuri de acțiuni în mod participativ, cu accent pe rolul APL-urilor în asigurarea incluziunii proceselor democratice. Ghidați de experții CALM, grupurile de inițiativă au identificat problemele, au priorizat una dintre ele și au venit cu propuneri de soluții care se regăsesc în planurile de acțiuni.

[Vezi mai mult >>>](#)

ROLUL APL ȘI ALTOR ACTORI ÎN GESTIONAREA CRIZEI REFUGIAȚILOR, ÎN VIZORUL COE

„Consolidarea Rezilienței la nivel local prin gestionarea migrației și incluziunii în Republica Moldova” a fost tema mesei rotunde organizate la 5 martie de către Congresul Puterilor Locale și Regionale al Consiliului Europei, în colaborare cu Congresul Autorităților Locale din Moldova (CALM). La eveniment au participat circa 100 de reprezentanți ai administrației publice locale și centrale din R. Moldova, din România și Polonia, dar și experți ai Consiliului Europei.

Printre subiectele abordate în cadrul evenimentului au fost problemele cu care se confruntă APL în gestionarea crizei refugiaților din Ucraina, îmbunătățirea statutului refugiaților dar și a cadrului legal, respectarea drepturilor diferitor categorii de refugiați, în special a celor mai vulnerabili: femei, copii, persoanele în etate și cele cu nevoi speciale, măsurile care ar urma să fie întreprinse pentru a face față unor noi provocări, colaborarea dintre administrația publică locală, cea centrală, societatea civilă, inclusiv la nivel transfrontalier și internațional pentru a gestiona această situație.

[Vezi mai mult >>>](#)

VIOREL FURDUI: „SATUL CONSTITUIE FUNDAMENTUL NAȚIONAL, IDENTITAR ȘI CULTURAL AL STATULUI! NEGLIJAREA ACESTUI ASPECT ÎN PROCESUL DE REFORME/COMASĂRI FORȚATE POATE AVEA CONSECINȚE DEZASTRUOASE!”

În cadrul unui interviu realizat de Leonid Smolnițchi, directorul executiv al CALM, Viorel Furdui, explică de ce sunt periculoase abordările radicale privind comasarea satelor și în ce condiții amalgamările voluntare vor avea rezultatele scontate. Subiectul a fost ales în contextul în care primarii de comune din România au adoptat un MANIFEST „Împotriva desființării sau comasării abuzive a comunelor”, document pe care l-au expediat tuturor factorilor de decizie de la București, iar la Chișinău amalgamarea voluntară este una dintre temele ce preocupă administrația publică locală.

[Vezi mai mult >>>](#)

ÎN SATUL BÎC SE CONSTRUIEȘTE O GRĂDINIȚĂ. PRIMAR: UN OBIECTIV DESTUL DE VOLUMINOS, CARE NECESITĂ INVESTIȚII DE APROXIMATIV 40 DE MILIOANE DE LEI

Peste 160 de copii din satul Bîc, comuna Bubuieci, municipiul Chișinău, vor putea frecventa, în scurt timp, o instituție preșcolară chiar în localitatea lor. Grădinița este construită în cadrul unui proiect, finanțat prin intermediul Programului Național "Satul European". În acest scop, din Fondul Național de Dezvoltare Regională și Locală au fost alocate 10 milioane de lei.

[Vezi mai mult >>>](#)

PESTE 4200 DE LOCUITORI AI SATULUI LOGĂNEȘTI, RAIONUL HÂNCEȘTI AU APĂ ÎN GOSPODĂRIE

Primăria satului Logănești din raionul Hâncești a beneficiat de sprijin financiar de aproximativ 10 milioane de lei, din partea Programului Național "Satul European", pentru extinderea în localitate a sistemul de apeduct. Banii au fost alocați din Fondul Național de Dezvoltare Regională și Locală.

[Vezi mai mult >>>](#)

LA BUDEȘTI A FOST AMENAJAT UN NOU TEREN DE JOACA PENTRU COPII

În Parcul din centrul localității Budești a fost amenajat un nou teren de joaca pentru copii.

De asemenea, au fost instalate și camere video pentru a preveni vandalizarea elementelor sportive instalate.

[Vezi mai mult >>>](#)

UN PROIECT DE ALIMENTARE CU APĂ ȘI CANALIZARE ÎN UTA GĂGĂUZIA ESTE ÎN DERULARE

Un proiect de alimentare cu apă și canalizare a satelor Congazcicul de Sus și Congazcicul de Jos din UTA Găgăuzia este în derulare, în cadrul Programului Național "Satul European".

După ce au fost conectate la apeduct, acum gospodăriile celor două sate urmează să fie asigurate și cu servicii de canalizare. În prezent se fac ultimele lucrări la stația de epurare a apelor uzate, care a fost construită integral din banii alocați de stat. Totodată proiectul a prevăzut și reutilarea stației de epurare a apelor uzate, existente în satul Congazcicul de Sus.

[Vezi mai mult >>>](#)

PROIECTUL PRIVIND “CONSTRUCȚIA REȚELELOR DE CANALIZARE” ÎN SATUL MINGIR, HÂNCEȘTI, APROBAT PENTRU FINANȚARE

Proiectul privind “Construcția rețelelor de canalizare” în satul Mingir, raionul Hâncești, a fost aprobat pentru finanțare, în urma Apelului Competitiv din cadrul Programului Național “Satul European”.

Acesta a prevăzut construcția a două stații pentru pomparea apelor uzate spre stația de purificare existentă, dar și a 10 km de rețele de canalizare. Lucrările de construcție au fost începute în luna decembrie 2022 și încheiate în decembrie 2023. Implementarea acestui proiect a permis conectarea la rețeaua centralizată de canalizare a peste 300 de gospodării casnice, în care locuiesc în jur de 1000 de persoane, fapt ce va reduce riscurile igienico-sanitare și va contribui la îmbunătățirea nivelului de trai al sătenilor.

[Vezi mai mult >>>](#)

PARC MODEL PENTRU ODIHNĂ ȘI DISTRAȚIE, CONSTRUIT ÎN SATUL UNȚEȘTI DIN RAIONUL UNGHENI

Un Parc model, pentru odihnă și distracție, a fost construit în satul Unțești din raionul Ungheeni, grație accesării de fonduri în cadrul Programului „Satul European”. În anul 2022, administrația locală a depus un proiect la acest program național, pentru a beneficia de suport financiar de la stat pentru construcția și amenajarea unui loc de odihnă pentru săteni.

În cadrul proiectului, a fost construit un teren de fitness, un teren de vară cu scenă și cu scaune, cu copertină, 3 foișoare, 2 blocuri sanitare. Totodată au fost construite căi de acces către parc, au fost plantați arbori și arbuști de diferite soiuri și flori și, la fel, au fost executate lucrări de amenajare a teritoriului. Întregul parc se întinde pe o suprafață de 61 de ari.

[Vezi mai mult >>>](#)